

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çağdaş ceza yargılamasının amacı, gerçeğin ortaya çıkarılmasıdır. Gerçeğin ortaya çıkarılabilmesi sanıklara isnat edilen suçun şüpheden uzak, kesin, inandırıcı delillerin ortaya konmasına bağlıdır. Bu bağlamda ceza yargılamasının delillerinden biri olan tanıklık kurumu özel önem taşımaktadır.

Ülkemizde son yıllarda kamuoyunu meşgul eden belli başlı davalar, özellikle gizli tanıklığı yeniden tartışmaya açmıştır. Ergenekon, Balyoz, KCK gibi isimlerle anılan davalardaki gizli tanıklar, bu davalarla ilgili kamuda şüphelerin artmasına ve vicdanların yaralanmasına neden olmaktadır. Bu davaların temelini oluşturan gizli tanıklık, davaların ilk gününden beri tartışma konusu olmaya devam etmektedir.

Gizli tanıklığın adil yargılanmayı nasıl olumsuz etkilediğini görmek için birkaç örneğe bakmak yerinde olacaktır. Örneğin; Ergenekon Davası'nda hem tanık hem sanık olan bir kişi kasten adam öldürmeye teşebbüs, ablasını öldürmek, nüfus kâğıdında sahtecilik, ablasının kızını fuhuşa zorlamak gibi suçlardan mahkûmiyet aldıktan sonra bu davada gizli tanık olmuştur yıllarca güvenlik güçlerine ve vatandaşlara karşı saldırılar düzenlemiş bir terör örgütünün üst düzey yöneticilerinden biri, güvenlik güçlerine karşı aynı davada gizli tanıklık yapar olmuş, sonrasında kimliğini açıklamıştır.

Benzer olaylara KCK Davası'nda da rastlanmıştır. Bir yargılama sırasında Ağrı Dağı takma ismini kullanan gizli tanığın normalde hiç olmadığı daha sonra ortaya çıkmıştır. Olmayan gizli tanık ifadesiyle en ağır cezaya çarptırılan sanıklar ise ciddi bir mağduriyet yaşamıştır.

Suriye'den kaçıp Türkiye'ye sığınan Özgür Suriye Ordusu isimli örgütün yöneticilerini Suriyeli askerlere teslim ettiği iddiasıyla haklarında dava açılan 3'ü MİT mensubu, toplam 7 sanığın yargılamasında da gizli tanığa başvurulmuştur.

Gizli tanıklara dayalı ve kamuoyu vicdanını yaralayan davalar sadece bunlar değildir. Örneğin; Bingöl'de yaşanan bir saldırıya karıştığı iddiasıyla geçtiğimiz günlerde bir lise öğrencisi, ömrünün ilkbaharında, henüz somut deliller yokken yalnızca gizli tanık ifadesi üzerine müebbet hapis cezasına çarptırılmıştır.

Basın ve yayın organlarına yansıyan haberlerden anlaşılacağı gibi, ülkemizde özellikle soruşturma aşamasında telkin, tehdit, baskı yöntemleriyle gizli tanıklığa ikna edilen kişiler bulunmaktadır. Daha fazla mağduriyet yaşanmaması için gizli tanıklıkla ilgili yasal mevzuatın gözden geçirilmesine ve yenilenmesine ihtiyaç olduğu, kamuoyunun geneli tarafından kabul gören bir gerçek olmuştur. Çünkü; mevzuatta tanık ve sanık arasında herhangi bir husumet veya çıkar ilişkisinin olup olmadığının dikkate alınmamaktadır. Oysa tanık ve sanık arasında herhangi bir husumet veya çıkar ilişkisinin olup olmadığının tespiti, ceza yargılamalarında gerçeğin ortaya çıkarılması için hayati öneme sahiptir.

Avrupa ülkelerinde gizli tanıklık, genelde suç örgütlerini çökertmek amacıyla suç örgütünün içinden birinin gizli tanık yapılması yöntemiyle kullanılmaktadır. Gizli tanık, örgüt üyelerinin tespiti ve somut delillerin toplanması noktasında etkin olmaktadır. Ülkemizdeki uygulama ise Avrupa ülkelerindeki uygulamalardan oldukça farklı biçimdedir. Gizli tanığa başvuru davalarda insanların özgürlüğü kısıtlanmakta, telafisi mümkün olmayan zararlar doğmaktadır.

12 Eylül döneminde dahi insanların husumet duydukları kişileri asılsız ihbarlarla gözaltına alıp uzun süre özgürlüklerinden mahrum bırakılmalarına neden oldukları ve daha sonra yargılama aşamasında, bu kişilerin ihbarlarının husumete dayalı olduğunun ortaya çıkmasıyla tanıklıklarına ve ihbarlarına itibar edilmediği dikkate alındığında tanıklarla davada yargılanan sanıklar arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması tanığın veya ihbarcının beyanına ne kadar itibar edileceğini göstermesi açısından önem taşımaktadır.

Bu bağlamda; ülkemizde uygulanan gizli tanıklık sisteminin adil yargılanmaya olan olumsuz etkilerinin araştırılarak, bunlara çözüm bulunması amacıyla Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

F. Murat Serker
İstanbul Mu
Lisanser

Kamer Genç
Tunceli Mu.
Lisanser

Ali ÖZGÜNDÜZ
İstanbul Milletvekili

Gürkut ARA
Ankara Mu.
Lisanser

KEMAL E. N. O. İ
Bursa

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Volkan Canaloğlu	Trabzon	
Oktaf Eksi	İstanbul	
Meli Şişel	Malatya	
AYKAN ERDEMİR	BURSA	
Haluk Eğilgen	İstanbul	
Vahap Sezer	Mersin	
Namık Hamit	Balıkesir	
Ali Rıza Öztürk	Mersin	
İzzet Ezel	Karabük	
Mehmet Ali Etiler	HATAY	
Bülent Kuvşun	Ankara	
Rahmi Aşkın Tüzü	İzmir	
Bülent Ayman Güler	İzmir	
Musa Çam	Trabzon	
Kadir Bolcan İrit	İST	
Emre Köprülü	Tekirdağ	
Mehmet İhtilal Kaplan	Kocaeli	
Durdu Özbaat	K.Maraş Mu	
Ayhan Çuray	İzmir	
Mehmet S. Keleşoğlu	K.T.Li	

